

İlgili Kanun/md:
4792 s.K/6

T.C.
YARGITAY

10. Hukuk Dairesi

Esas No: 2003/11617

Karar No: 2004/4939

Tarihi: 01.06.2004

● ÖLÇÜMLE YAPILMASININ KOŞULLARI

ÖZÜ: İşyeri hakkında ön değerlendirme yapılarak işyerinden baraj üzerinde işçilik bildirim yapıldığının saptanmasına rağmen, sigorta müfettişince işin yürütümü için gerekli olan asgari işçilik miktarının tespiti hususunda inceleme yapılması mümkünse de; bu inceleme hakkı ancak eksik bildirim varlığının işyeri kayıtlarından anlaşılması gibi somut delillerle saptanması hâli ile sınırlı biçimde kabul edilmelidir.

Kurumca ilişiksizlik belgesinin verilmesinden sonra işyeri kayıtlarından eksik işçiliğe ilişkin herhangi bir saptamada olmaksızın sigorta müfettişi incelemesine gidilerek ek prim tahakkuk ettirilmesi yerinde değildir.

DAVA: Davacı, prim ve gecikme zammının iptaline karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme, ilâmında belirtildiği şekilde davanın reddine karar vermiştir.

Hükmün, davacı Avukatı tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi Tolga Özmen tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

Dava sonucu itibarıyla, 4792 sayılı Kanunun 3917 sayılı Kanunla değişik 6.maddesi kapsamında sigorta müfettişi raporuna dayanılarak Kurumca resen tahakkuk ettirilen prim ve gecikme zammından dolayı davacının borçlu olmadığından bahisle ölçümleme işleminin iptali istemine ilişkindir.

07.03.1995 tarihli 16-105 Ek sayılı ve 17.11. 1995 tarihli 16-118 Ek sayılı Kurum genelgelerine göre, özel bina inşaatları ile ihale konusu işlere ait işyerlerinde; müfettiş incelemesi yapılması yerine ön inceleme ile “asgarî işçilik uygulaması” sonucu Kurumca belirlenen baraj esas alınmak suretiyle yeterli işçilik bildiriminde bulunduğu saptanan işverenlere ilişiksizlik belgesi verilerek işyeri dosyaları tasfiye edilmekte; yine bu baraja göre eksik işçilik bildiriminde bulunan işyerleri ise,

sigorta müfettişi incelemesine tâbi tutularak resen prim tahakkuk ettirilmektedir.

Bu kapsamda, asgari işçilik uygulamasına ilişkin ön değerlendirme aşamasında; işverenlerce, baraj üzerinde işçilik bildiriminde bulunulup bulunulmadığının denetlenmesinde; özel bina inşaatına, yada, ihale konusu işlere ait işçilik oranları %25 eksiltilecek uygulanmaktadır. Yine, 16.01.2004 günlü Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Sosyal Sigortalar Kurumu Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 38/a maddesi hükmünde de; benzer şekilde, ihale yoluyla yapılacak her türlü işe ilişkin olarak ünitece yapılacak araştırmada; toplam istihkak tutarına (KDV hariç malzeme fiyat farkı ve a kredi ti f bedeli dahil olmak üzere), işe ait asgari işçilik oranının %25 eksiltilmesi suretiyle uygulanacağı hususu öngörülmüştür.

Ne ki, asgari işçilik uygulamasına ilişkin ön inceleme sonucunda işin sigorta müfettişine aktarılacak sigorta müfettişince, işin yürütümü için gerekli asgari işçilik miktarının belirlenmesinde; işe ait asgari işçilik oranına %25 indirim uygulanmayacaktır.

Diğer taraftan, işyeri hakkında ön değerlendirme yapılarak işyerinden baraj üzerinde işçilik bildirim yapıldığının saptanmasına rağmen, sigorta müfettişince işin yürütümü için gerekli olan asgari işçilik miktarının tespiti hususunda inceleme yapılması mümkünse de; bu inceleme hakkı ancak eksik bildirim varlığının işyeri kayıtlarından anlaşılması gibi somut delillerle saptanması hâli ile sınırlı biçimde kabul edilmelidir.

Davada somutlaşan olayda da; davacı işveren, ihale konusu “taş ocağından mıcır temini ve nakli” işinde, asgari işçilik uygulamasına yönelik ön değerlendirme aşamasında baraj üzerinde işçilik bildiriminde bulunduğu belirlenmesi üzerine Kurumca ilişiksizlik belgesi verildiğini iddia etmiştir. Bu yönde; davacı işveren şirketin, ihale konusu işe ait toplam istihkak tutarına, %11 asgari işçilik oranının %25 eksiltilecek uygulanmasıyla bulunan miktar üzerinde Kuruma işçilik bildiriminde bulunduğu dosya içeriğinden anlaşıldığı gibi 02.11.1998 günlü sigorta müfettiş raporuna göre, işyeri kayıtlarının incelenmesi sonucunda 1997 yılı 5 ve 6. aya ait ücret bordrolarının tüm sigortalılarca imzalanmadığının belirlenmesi dışında eksik işçilik bildirimine ilişkin herhangi bir saptamada yapılmamıştır.

Hâl böyle olunca da, Kurumca ilişiksizlik belgesinin verilmesinden sonra işyeri kayıtlarından eksik işçiliğe ilişkin herhangi bir saptamada olmaksızın sigorta müfettişi incelemesine gidilerek ek prim tahakkuk ettirilmesi yerinde değildir.

Mahkemece açıklanan maddî ve hukukî esaslar gözetilmeksizin yanılığlı değerlendirme sonucu yazılı biçimde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O hâlde, davacı vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, temyiz harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine, 01.06.2004 gününde oybirliğiyle karar verildi.